



Julkaistavissa 7.2.2017 klo 9.00

VUOSIJULKAISU: ennakkotiedot

VIENNIN ARVO LASKI VUONNA 2016 NELJÄ PROSENTTIA Kauppataseen alijäämä kasvoi merkittävästi

Suomen tavaraviennin arvo laski vuonna 2016 neljä prosenttia Tullin ennakkotietojen mukaan. Vienti oli arvoltaan 51,7 miljardia euroa. Tuonnin arvo sen sijaan pysyi lähes edellisvuoden tasolla ja oli arvoltaan 54,6 miljardia euroa. Vuonna 2015 vienti laski myös neljä prosenttia, mutta tuonti väheni kuusi prosenttia.

Kauppataseen alijäämä kasvoi viime vuonna huomattavasti edellisvuoteen verrattuna. Kauppatase jäi ennakkotietojen mukaan 2,9 miljardia euroa alijäämäiseksi vuonna 2016. Vaje oli suurin sitten vuoden 2011, jolloin kauppataseen alijäämä oli 3,7 miljardia euroa. Alijäämä EU-maiden kanssa käydyssä kaupassa kasvoi yli 3,3 miljardiin euroon viime vuonna. EU-maiden ulkopuolisten maiden kanssa käytävä kauppa oli puolestaan ylijäämäistä 415 miljoonaa euroa. Vuonna 2015 kauppataseen alijäämä oli vain 613 miljoonaa euroa, EU-maiden kanssa käydyssä kaupassa vajetta kertyi tuolloin 2,3 miljardia euroa, mutta EU:n ulkopuolisten maiden kanssa käyty kauppa oli 1,7 miljardia euroa ylijäämäistä. Vuonna 2014 vajetta kertyi lähes 1,8 miljardia euroa. Ulkokaupan alijäämä oli tuolloin 70 miljoonaa euroa ja EU-kaupan 1,7 miljardia euroa.

Lähes kaikkien päätoimialojen vienti oli alavireistä vuonna 2016. Metsäteollisuuden tuotteiden vienti oli lähes edeltävän vuoden tasolla, mutta koneiden ja laitteiden vienti väheni. Kuljetusvälineiden vienti laski päätoimialoista eniten, mutta myös metalliteollisuuden tuotteiden vienti väheni merkittävästi. Öljytuotteiden viennin arvo sen sijaan kasvoi maltillisesti, mutta muun kemianteollisuuden vienti pienentyi. Kojien ja mittareiden sekä mobiiliteknologian verkkolaitteiden vienti oli pirteää. Tulli julkaisee ulkomaankaupan yksityiskohtaiset maa- ja tavaratiedot koko viime vuoden osalta 28.2.2017.

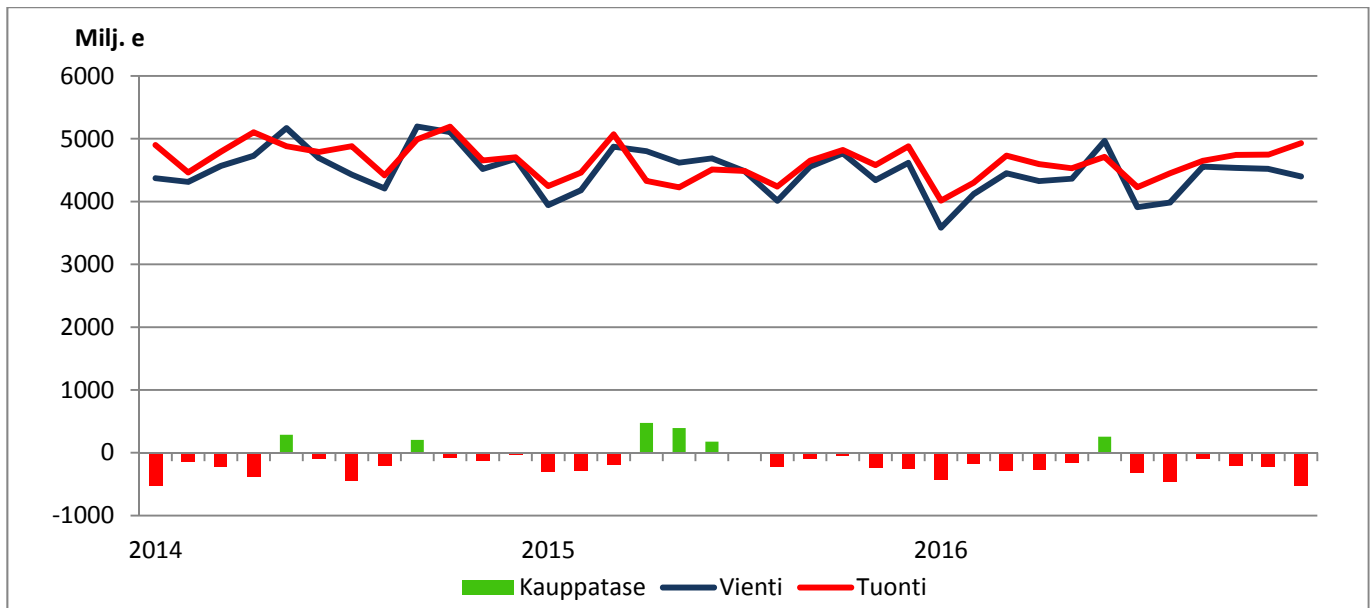
Kokonaistuonti jäi viime vuonna edeltävän vuoden tasolle. Vuonna 2016 investointitavaroiden tuonti kasvoi reippaasti. Kuljetusvälineiden tuonti kasvoi eniten. Kulutustavaroiden tuonti oli myös kasvussa. Energiatuotteiden sekä raaka-aineiden ja tuotantohyödykkeiden tuonti sen sijaan laski.

EU-maihin suuntautunut vienti laski neljä prosenttia vuonna 2016. Myös vienti euroalueelle laski neljä prosenttia. Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin väheni viisi prosenttia. Vuonna 2015 vienti EU-maihin väheni yhden prosentin ja vienti EU:n ulkopuolelle väheni kahdeksan prosenttia. Tuonti kaikista EU-maista oli vuonna 2016 samalla tasolla kuin vuotta aiemmin. Vuonna 2015 EU-tuonti kasvoi yhden prosentin. Tuonti EU-maiden ulkopuolelta kasvoi yhden prosentin vuonna 2016. Vuotta aiemmin ulkokaupan tuonti laski 15 prosenttia.

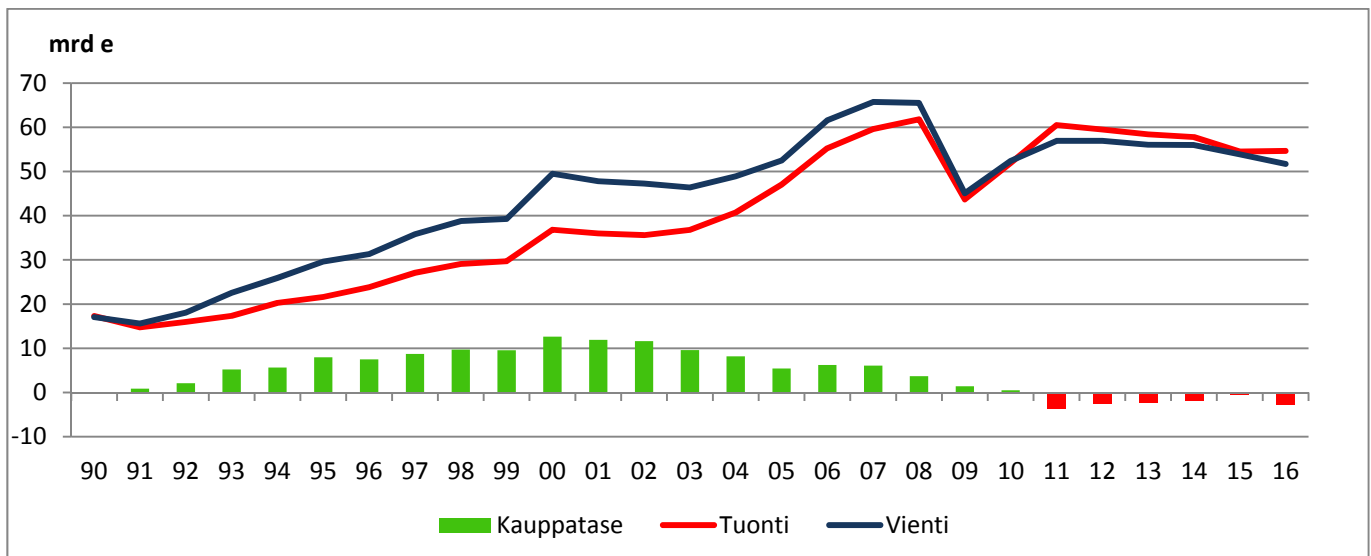
Kokonaiskehitys, miljoonaa euroa (vuoden 2016 luvut perustuvat ennakkotilastoon)

	2015	2016	Muutos % 2016
Vienti (fob)	53 880	51 715	-4
Tuonti (cif)	54 493	54 625	0
Kauppatase	- 613	- 2 910	

Kuvio 1. Suomen vienti, tuonti ja kauppataase kuukausittain, 2014–2016, miljoonaa euroa.



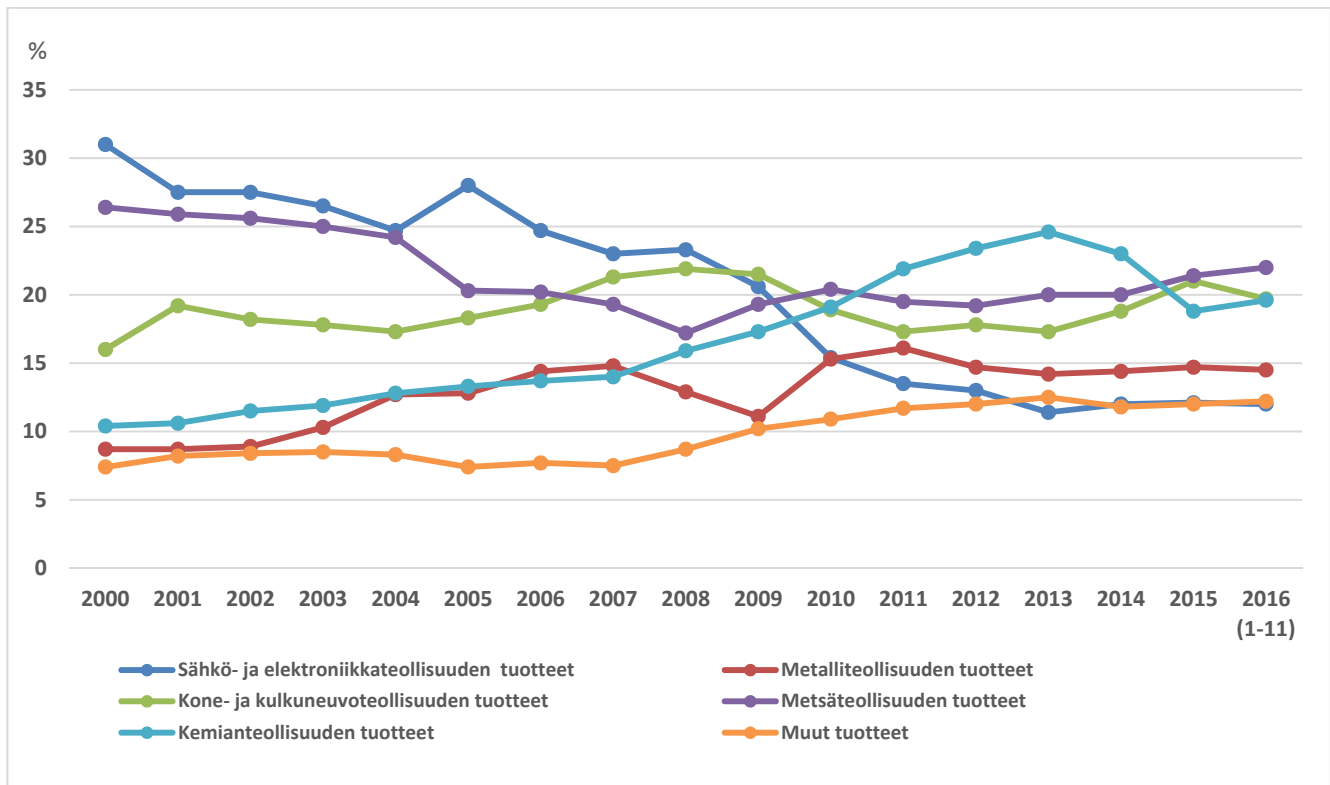
Kuvio 2. Suomen vienti, tuonti ja kauppataase vuosittain 1990–2016, miljardia euroa



Metsäteollisuudella suurin osuus kokonaisviennistä

Metsäteollisuuden tuotteiden osuus kokonaisviennistä nousi viime vuonna 22 prosenttiin laskettuna tammi-marraskuun tiedoilla. Se oli jälleen suurin viennin toimialamme. Kone- ja kulkuneuvoteollisuuden osuus laski hieman viime vuonna, mutta se oli yhä toiseksi suurin viennin toimiala. Kemianteollisuuden osuus nousi viime vuonna hieman ja osuus oli lähes yhtä suuri kuin kone- ja kulkuneuvoteollisuuden osuus, lähes viidennes. Metalliteollisuuden osuus oli lähes 15 prosenttia ja sähkö- ja elektroniikkateollisuuden 12 prosenttia. Muutokset olivat kuitenkin sängen pieniä edellisvuoteen verrattuna.

Kuvio 3. Eri toimialojen tuotteiden (CPA) osuudet koko viennistä 2000–2016 (I–II), prosenttia



Vienti alavireistä lähes kaikilla päätoimialoilla viime vuonna

Metsäteollisuussektorin vienti kokonaisuudessaan pysyi lähes edeltävän vuoden tasolla vuoden 2016 tammi-marraskuussa, laskua oli prosentti. Vuonna 2015 metsäteollisuuden tuotteiden vienti nousi kolme prosenttia. Mekaanisen metsäteollisuuden vienti nousi, mutta paperin ja paperimassan vienti väheni viime vuonna.

Koneiden, laitteiden ja kuljetusvälineiden vienti kääntyi laskuun viime vuonna tammi-marraskuussa, laskua kertyi seitsemän prosenttia. Teollisuuden koneiden ja laitteiden vienti laski samat seitsemän prosenttia ja kuljetusvälineiden vienti väheni 13 prosenttia. Kuljetusvälineet olivat olleet viennin suurin kasvuala kaksi edellistä vuotta. Moottoriajoneuvojen vienti väheni merkittävästi viime vuonna, mutta alusten viennin arvo oli kolme prosenttia korkeammalla tasolla kuin vuonna 2015. Sähkökoneiden ja -laitteiden vienti pysyi suunnilleen samalla tasolla kuin vuotta aiemmin.

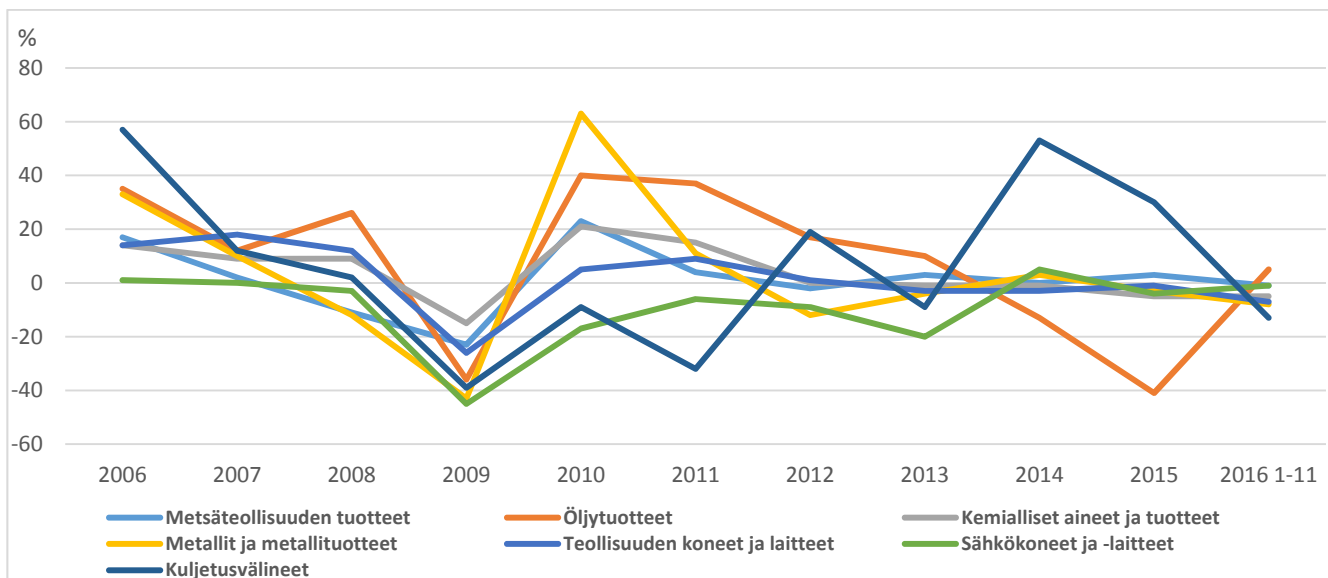
Vuoden 2016 tammi-marraskuussa öljytuotteiden viennin arvo kääntyi viiden prosentin kasvuun. Vuotta aiemmin öljytuotteiden viennin arvo pieneni 42 prosenttia johtuen sekä vientihintojen että vientimäärien laskusta. Öljytuotteiden vientihinnat laskivat viime vuoden tammi-marraskuussa viidenneksen, mutta vientimäärät nousivat samaan aikaan lähes 32 prosenttia verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon. Öljytuotteiden osuus kokonaisviennistä nousi toissavuoden 6,4 prosentista 7,2 prosenttiin. Muun kemianteollisuuden tuotteiden vienti sen sijaan laski viime vuonna jonkin verran edellisvuoteen verrattuna.

Metalliteollisuuden tuotteiden vienti kokonaisuudessaan väheni vuoden 2016 tammi-marraskuussa kahdeksan prosenttia. Raudan ja teräksen vienti laski metalleista eniten.

Viennin harvoja kasvualoja öljytuotteiden lisäksi olivat kojeet ja mittarit, malmit ja metalliromut sekä mobiiliteknologian verkkolaitteet.

Kokonaistuontiin nostavasti vaikutti eniten investointitavaroiden tuonnin kasvu. Koneiden, laitteiden ja kuljetusvälineiden tuonti yhteensä suureni tammi-marraskuussa kuusi prosenttia. Energiatuotteiden tuonnin arvon laski yhteensä yli kymmeneksen. Tammi-marraskuun tiedoilla laskettuna raakaöljyn tuontihinnat laskivat lähes viidenneksen, mutta tuontimäärät kasvoivat reilun kymmeneksen, joten raaka-öljyn tuonnin arvo laski kymmenen prosenttia. Myös öljytuotteiden tuontihinnat laskivat, yli neljänneksen, mutta tuontimäärät kasvoivat 15 prosenttia. Raaka-aineiden ja tuotantohyödykkeiden tuonti väheni hieman viime vuonna. Kulutustavaroiden tuonti sen sijaan kasvoi viime vuonna.

Kuvio 4. Päävientialojen viennin muutos 2006–2016 (I–II), prosenttia.

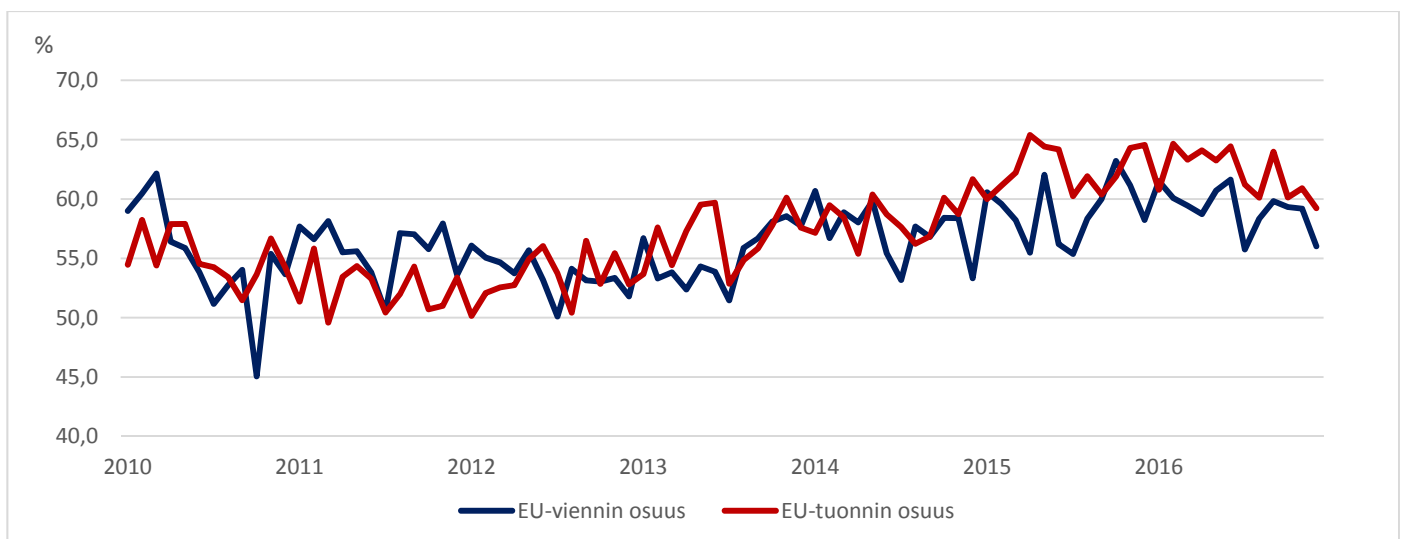


EU-maiden osuus Suomen ulkomaankaupasta yli 59 prosenttia

EU-maiden osuus Suomen viennistä kasvoi hieman vuonna 2016 edeltävän vuoden 59,0 prosentista 59,2 prosenttiin. Tuonnissa EU-maiden osuus väheni aavistuksen edeltävän vuoden 62,6 prosentista 62,2 prosenttiin.

EU-maiden ulkopuolelle suuntautuvan kaupan osuudet muuttuivat vastaavasti. Viime vuonna ulkokaupan osuus viennistä oli 40,8 prosenttia ja tuonnista 37,8 prosenttia, kun vastaavat osuudet vuonna 2015 olivat viennissä 41,0 prosenttia ja tuonnissa ja 37,4 prosenttia.

Kuvio 5. EU-viennin ja EU-tuonnin osuudet Suomen ulkomaankaupasta 2010–2016 kuukausittain.



Huom: pystyakselin arvo alkaa 40 prosentista.

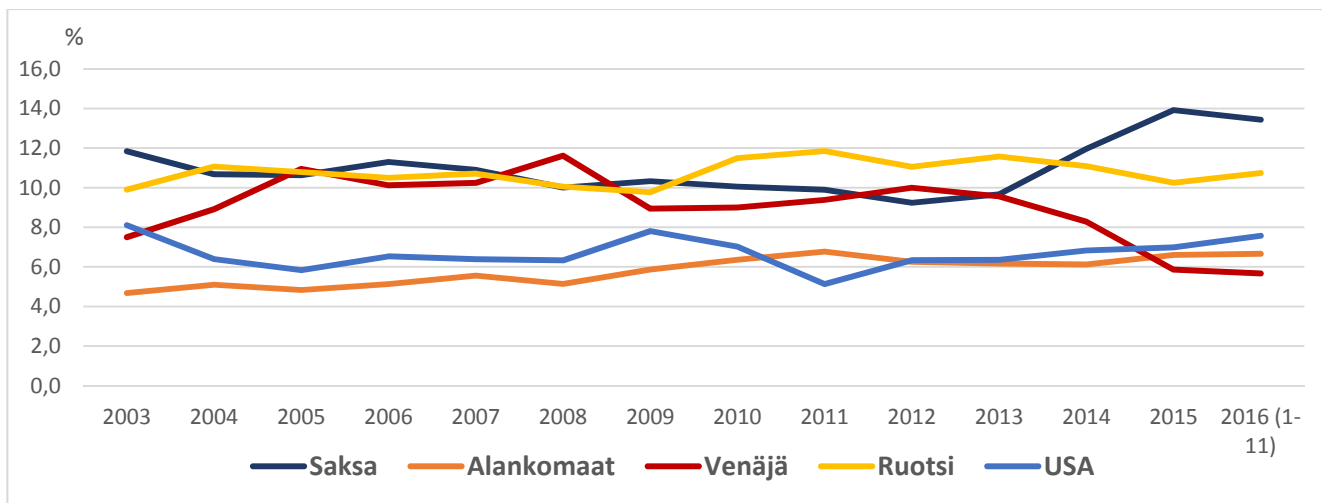
Saksa yhä suurin kauppakumppanimme

Ruotsi oli usean vuoden ajan suurin vientimaamme ja Venäjä suurin kauppakumppanimme kokonaiskauppavaihdolla mitattuna. Tämä järjestys muuttui vuonna 2014. Saksa nousi sekä suurimmaksi vientimaaksemme että suurimmaksi kauppakumppaniksemme. Saksa säilytti asemansa myös vuonna 2016, vaikka sen osuus kokonaisviennistä laski 0,5 prosenttiyksikköä 13,4 prosenttiin tammimarraskuun tiedoilla laskettuna. Ruotsi oli jälleen toiseksi suurin vientimaamme 10,7 prosentin osuudella ja myös toiseksi suurin kauppakumppanimme. Yhdysvallat pysyi kolmanneksi suurimpana vientimaanamme 7,6 prosentin osuudella viime vuonna ja

Alankomaat oli neljänneksi suurin (6,7%). Venäjä oli viime vuonna yhä viidenneksi suurin vientimaa, sen osuus väheni viime vuonna 5,7 prosenttiin, kun se vuotta aiemmin oli ollut 5,9 prosenttia. Vuonna 2014 osuus oli vielä 9,8 prosenttia.

Venäjä oli suurin tuontimaamme vuodesta 2003 lähtien vuoteen 2015, jolloin maa putosi kolmanneksi suurimmaksi tuontimaaksi 11 prosentin osuudella. Vuonna 2014 Venäjän osuus kokonaistuonnista oli lähes 15 prosenttia ja vuonna 2013 peräti 18 prosenttia. Viime vuoden tammi-marraskuussa Venäjä oli yhä kolmanneksi suurin tuontimaa 10,9 prosentin osuudella. Saksa pysyi suurimpana tuontimaana ja sen osuus kokonaistuonnista oli 15 prosenttia. Ruotsi oli toisella sijalla 11,3 prosentin osuudella. Kiina oli neljänneksi suurin tuontimaa 7,5 prosentin osuudella ja Alankomaat oli viides, osuus oli viime vuoden tammi-marraskuussa 6,1 prosenttia. Kokonaiskauppavaihdolla mitattuna Kiina on viidenneksi suurin, Alankomaat neljänneksi suurin kauppakumppani ja Venäjä kolmanneksi suurin kauppakumppani.

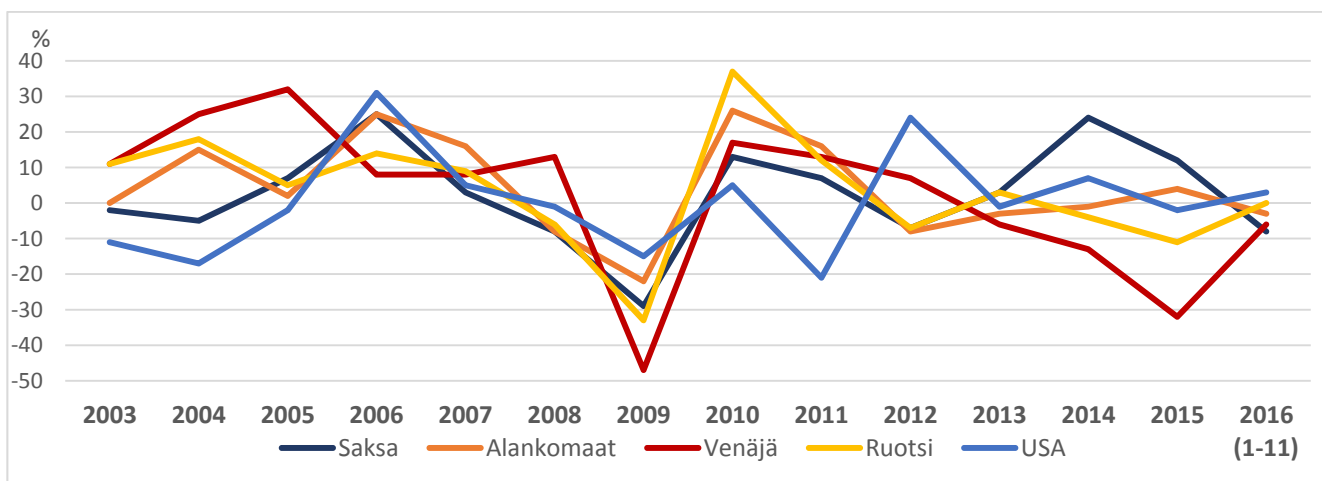
Kuvio 6. Saksan, Alankomaiden, Yhdysvaltojen, Venäjän ja Ruotsin osuus Suomen kokonaisviennistä 2003–2016 (1–11), prosenttia.



Vienti Saksaan väheni kahdeksan prosenttia viime vuoden tammi-marraskuussa ja vienti Ruotsiin pysyi samalla tasolla kuin edellisvuoden vastaavana ajanjaksona. Vienti Yhdysvaltoihin kasvoi kolme prosenttia samaan aikaan, mutta vienti Alankomaihin väheni kolme prosenttia. Vienti Venäjälle laski viime vuoden tammi-marraskuussa kuusi prosenttia. Tulli julkaisee koko vuoden 2016 ulkomaankaupan maakohtaiset tiedot 28.2.2017.

Tuonti Venäjältä laski viime vuoden tammi-marraskuussa yhden prosentin. Tuonti Ruotsista väheni samaan aikaan kaksi prosenttia. Myös tuonti Saksasta väheni kaksi prosenttia. Tuonti Yhdysvalloista oli edellisvuoden tasolla, mutta tuonti Alankomaista väheni seitsemän prosenttia. Tuonti Kiinasta kasvoi kaksi prosenttia ja Ranskasta, joka oli kuudenneksi suurin tuontimaa, peräti 27 prosenttia.

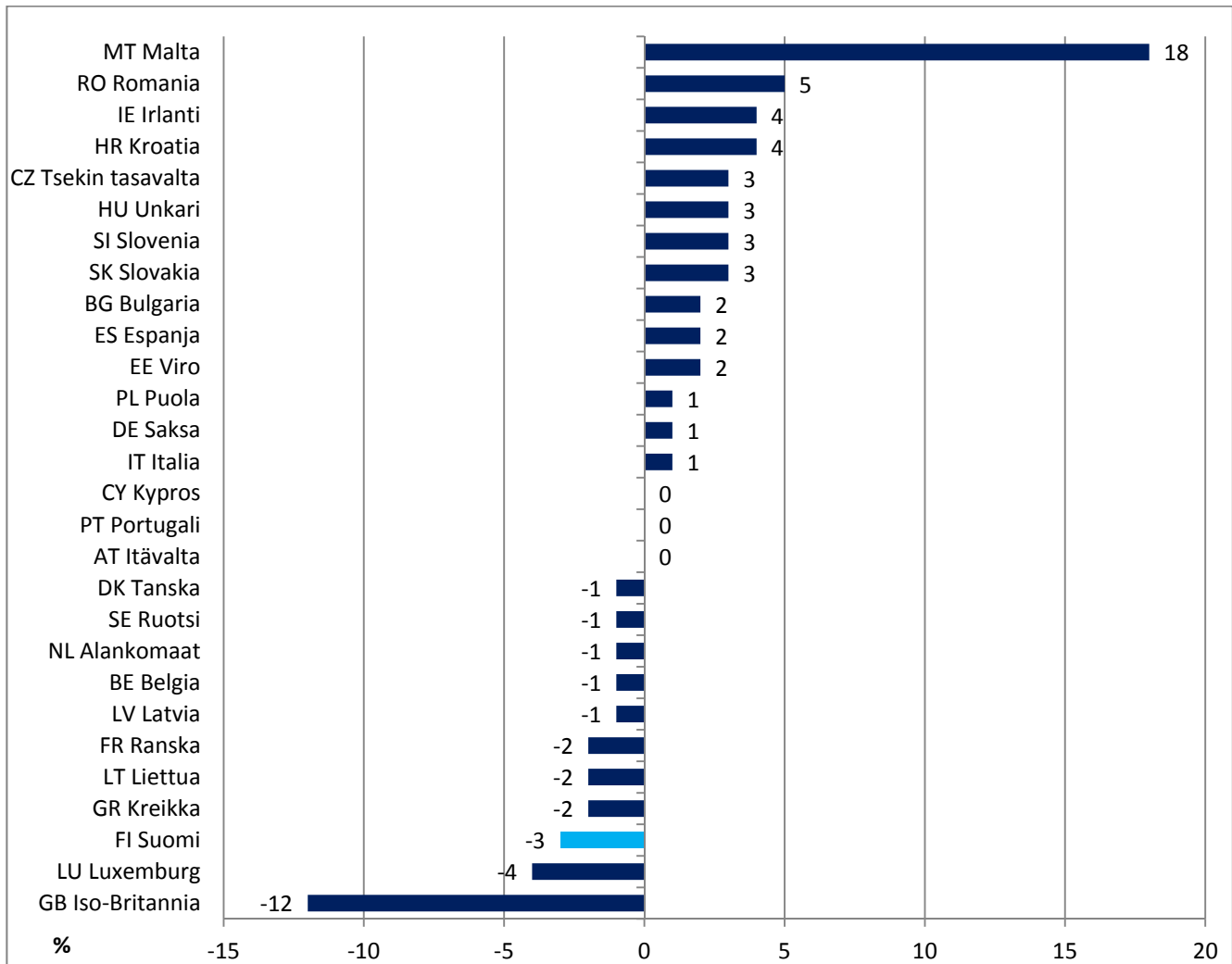
Kuvio 7. Suomen viennin arvon muutos Saksaan, Alankomaihin, Yhdysvaltoihin, Venäjälle ja Ruotsiin 2003–2016 (1–11), prosenttia.



EU-maiden viennin kehitys vuonna 2016

EU-maiden (EU28) yhteenlaskettu vienti laski vuoden 2016 tammi-lokakuussa yhden prosentin.¹ Suomen EU-määritelmän mukainen vienti laski vastaavana ajanjaksona kolme prosenttia. Suomen viennin kehitys oli kolmanneksi heikoin EU-maista viime vuonna (tammi-marraskuu). Vain Luxemburgissa (-4%) ja Iso-Britanniassa (-12%) vienti väheni Suomea enemmän. Vienti oli laskussa tai edellisvuoden tasolla 14:ssä EU-maassa. Kasvu oli hyvin vaatimatonta (1-2%) lisäksi kuudessa EU-maassa. Vienti kasvoi eniten Maltalla, Romaniassa ja Irlannissa. Suomen suurimmista kauppakumppaneista Ruotsin vienti laski prosentin, kuten myös Alankomaiden vienti. Saksan vienti kasvoi yhden prosentin, mutta Ranskan vienti laski kaksi prosenttia. Vienti nousi Espanjassa kaksi prosenttia ja Belgian vienti laski yhden prosentin.

Kuvio 8. Viennin muutos eri EU-maissa vuonna 2016 (I–II), prosenttia



Lähde: Eurostat news release 9/2017

Venäjän kaupan lasku loiveni vuonna 2016

Viennin kasvu Venäjälle loiveni jo vuonna 2011, vaikka vielä seuraava vuosi oli seitsemän prosentin nousua. Viennin lasku Venäjälle alkoi vuonna 2013 kuuden prosentin viennin vähenemisellä. Vuonna 2014 vienti pieneni jo 13 prosenttia ja vuonna 2015 vienti romahti 32 prosenttia. Viennin väheneminen toissa vuonna ei kuitenkaan yltänyt kriisivuoden 2009 tasolle, tuolloin vienti laski 47 prosenttia. Vuonna 2016 tammi-marraskuussa viennin lasku loiveni kuuteen prosenttiin. Lähes kaikkien päätavararyhmien vienti Venäjälle väheni, mutta lasku oli maltillisempaa vuoden takaiseen verrattuna. Öljytuotteiden vienti nousi yhden prosentin sekä

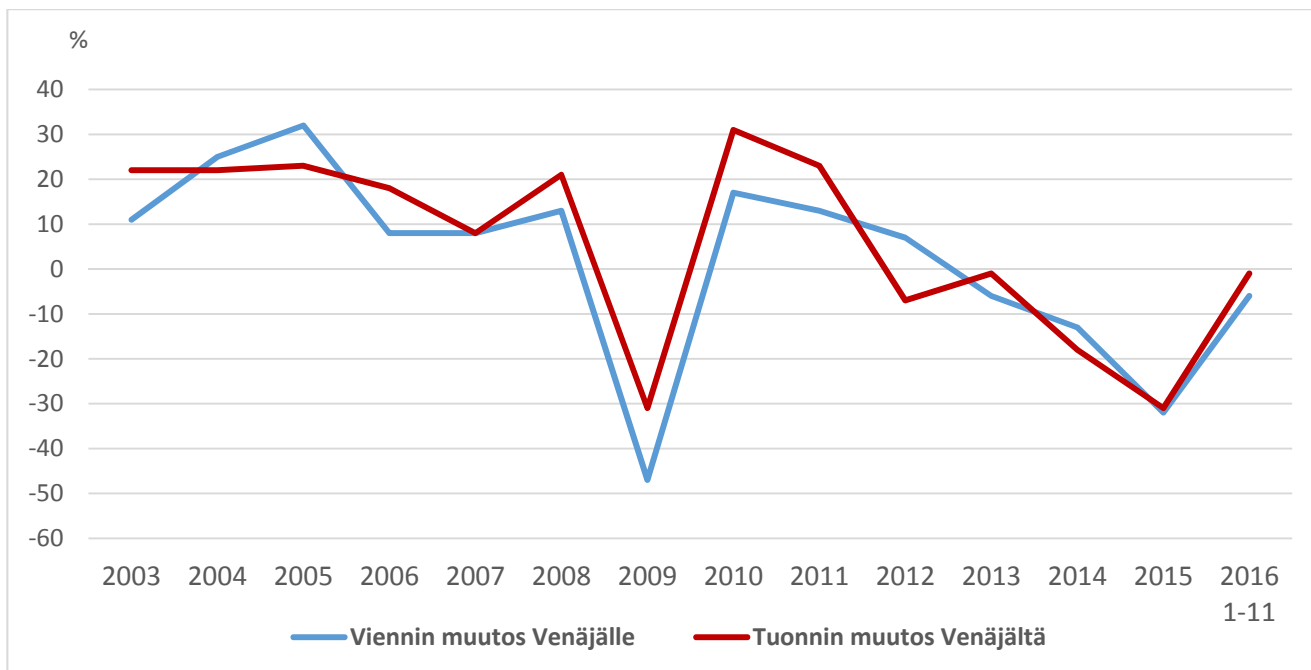
¹ Lähde: Eurostat, Comext tietokanta, viimeisin tieto tammi-lokakuu.

kojeiden ja mittareiden vienti kuusi prosenttia. Malmien ja metalliromun vienti nousi eniten. Päätoimialoista tammi-marraskuussa laski eniten kemiallisten aineiden ja tuotteiden vienti. Metsäteollisuuden tuotteiden sekä koneiden, laitteiden ja kuljetusvälineiden vienti laski myös hieman.

Tuonnin kasvu Venäjältä kääntyi negatiiviseksi jo vuonna 2012, jolloin se laski seitsemän prosenttia. Seuraavana vuonna tuonti väheni maltillisen yhden prosentin, mutta vuonna 2014 jo 18 prosenttia. Vuonna 2015 myös tuonti romahti, 31 prosenttia. Se oli yhtä paljon kuin vuonna 2009, jolloin tuonti edellisen kerran väheni rajusti. Vuonna 2016 tammi-marraskuussa tuonti väheni vain yhden prosentin. Tuonnista Venäjältä 71 prosenttia oli energiatuotteita viime vuoden tammi-marraskuussa, josta lähes 82 prosenttia oli öljytuotteita. Raakaöljyn tuontihintojen lasku Venäjältä jäi viime vuonna alle 20 prosentin ja kun tuontimäärät nousivat lähes yhtä paljon kuin hinnat laskivat, väheni raakaöljyn tuonnin arvo vain neljä prosenttia. Myös kaasun tuonti väheni, mutta sähkön ja kivihien tuonti suureni. Metallien ja metallituotteiden sekä koneiden, laitteiden ja kuljetusvälineiden tuonti nousi. Myös metsäteollisuustuotteiden tuonti nousi, vaikkakin maltillisesti.

EU-maiden yhteenlaskettu vienti Venäjälle laski viime vuoden tammi-marraskuussa kaksi prosenttia ja tuonti Venäjältä 16 prosenttia.² Suomen vienti Venäjälle laski siis enemmän kuin kaikkien EU-maiden yhteenlaskettu vienti. Tuonnissa sen sijaan EU:n yhteenlaskettu tuonti laski huomattavasti enemmän Suomeen verrattuna.

Kuvio 9. Viennin muutos Venäjälle ja tuonnin muutos Venäjältä, 2003–2016 (I–II), prosenttia

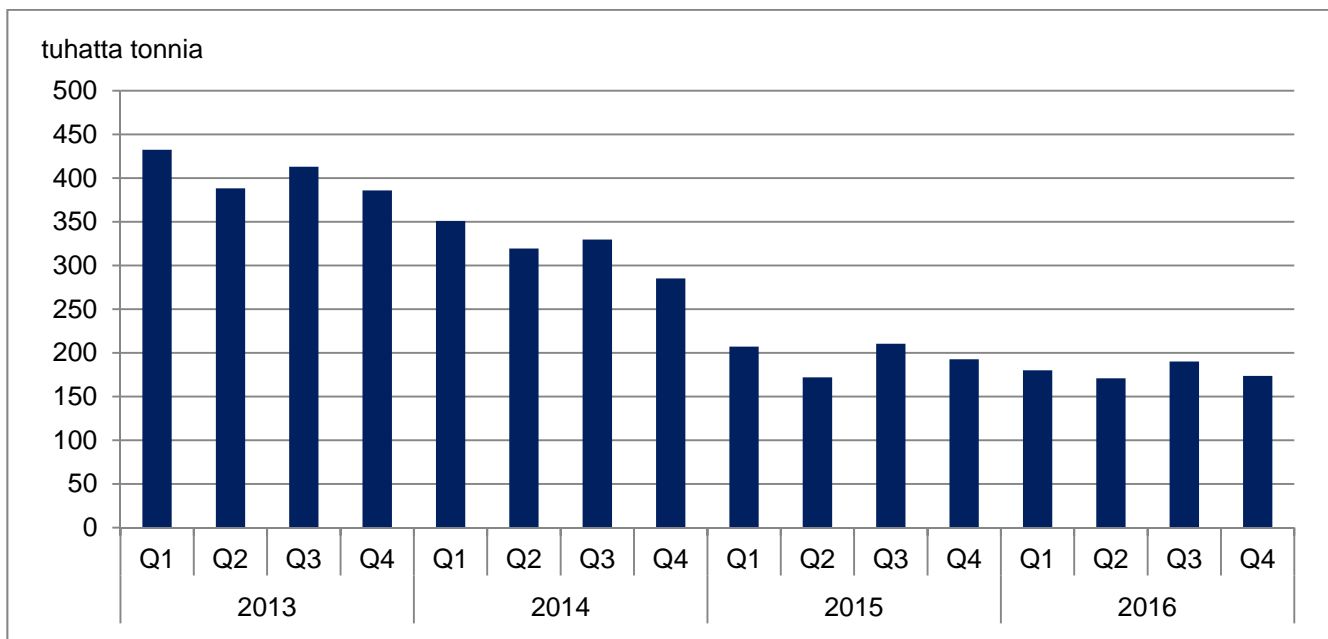


Transitokuljetukset

Tullin transitokuljetustilaston mukaan Suomesta vietiin kauttakulkuna Venäjälle 714 tuhatta tonnia transitotavaraa vuonna 2016. Transiton tonnimäärä laski lähes yhdeksän prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Transitokuljetusten määrän väheneminen kuitenkin loiventui huomattavasti verrattuna vuoden 2015 rajuun 39 prosentin laskuun. Transitokuljetusten määrä on laskenut vuodesta 2011 lähtien vuosittain. Transitotilastoon sisältyy tiedot maantiekuljetuksista, jotka viedään transitotavarana Suomen läpi itärajan yli tärkeimpien rajanylityspaikkojen kautta. Transitokuljetustavarat tulevat Suomen tullirajalle, josta ne passitetaan maanteitse Venäjälle niitä Suomen tullialueella tullaamatta. Maantietransitotilaston tavarat eivät sisälly Suomen ulkomaankauppatilastoon.

² Lähde: Eurostat news release 9/2017

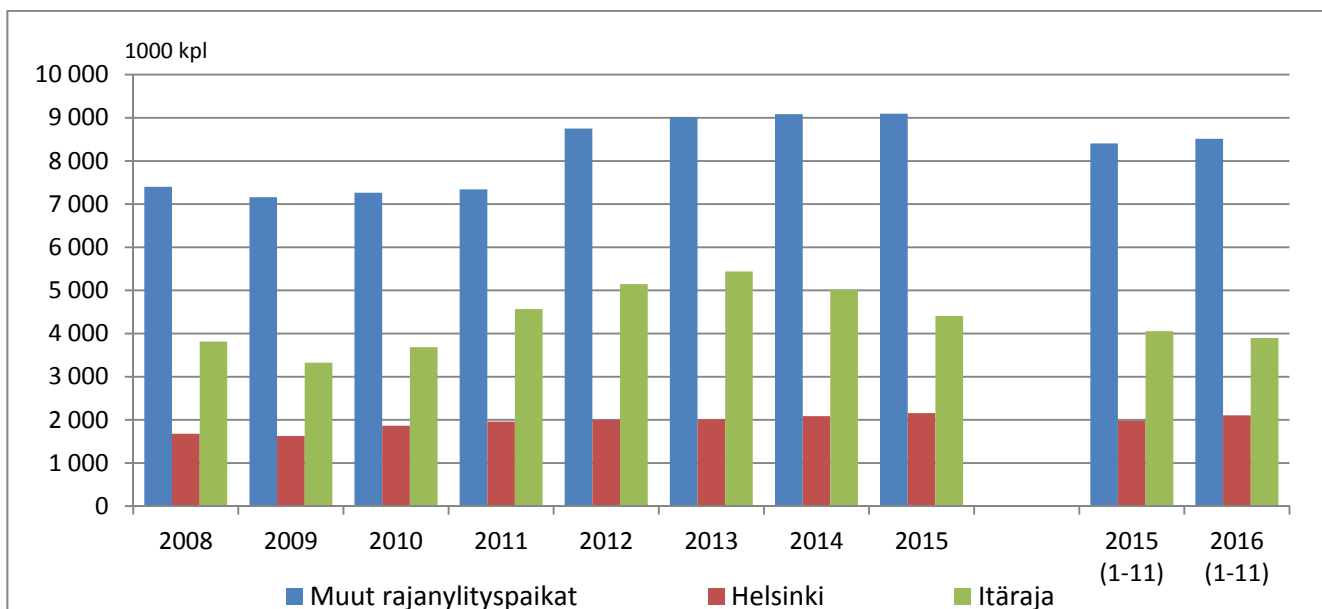
Kuvio 10. Transitokuljetukset 2013–2016 (1000 tonnia), vuosineljänneksittäin



Rajaliikenne

Tullin rajaliikennetilasto kuvaa Suomen rajaliikenteen liikennemääriä liikennevälineittäin ja rajanylityspaikoittain. Koko Suomen osalta rajaliikenteen määrät kasvoivat viime vuoden tammi-marraskuussa puoli prosenttia. Itärajan rajanylityspaikkojen liikenne laski neljä prosenttia, mutta muiden rajanylityspaikkojen liikenne kasvoi runsaan prosentin. Helsingin rajanylityspaikalla rajaliikenne oli kuuden prosentin kasvussa.

Kuvio 11. Rajaliikenne itärajan, Helsingin ja muilla rajanylityspaikoilla, 2008–2016 (1–11) tuhatta kpl



Tiedustelut

Telasuo Christina, puh. 040 332 1828
 Kaarna Anssi, puh. 040 332 8153
 Riikonen Johanna, puh. 040 332 1824
 Sähköposti: etunimi.sukunimi@tulli.fi